

Якименко А.М., ст. гр. МЕТ-17-1мз, Башлій С.В., доцент – науковий керівник

СТАБІЛІЗАЦІЯ ВІДВАЛЬНОГО ШЛАКУ МЕТАЛЕВОГО МАРГАНЦЮ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра металургії

Сипучий стан шлаків пояснюється об'ємними змінами, які супроводжують перехід модифікації β -двохкальцієвого силікату (β - $2CaO \cdot SiO_2$) у γ -модифікацію. γ -двокальцієвий силікат присутній у вигляді безбарвних кристалів величиною від 15 до 150 мкм з спайністю та світлопереломлюванням за $N_g = 1,654$, а $N_p = 1,642$. Манганозіт утворює включення в пластинках силікату округлої форми, які ізотропні величиною від 10 до 25 мкм.

Відзначається, що Ca_2SiO_4 стабілізується іонами, радіус яких менше іонного радіуса кремнію Si^{4+} ($r = 0,039$ нм). До числа таких стабілізаторів відносяться аніони VO_4^{5-} , PO_4^{3-} , VO_4^{3+} , SO_4^{2+} та ін. Ортосілікати можна також стабілізувати і катіонами, іонний радіус яких більше іонного радіуса кальцію Ca^{2+} ($r = 0,104$ нм). Заміна Ca^{2+} катіонами Ba^{2+} , Sr^{2+} , Pb^{2+} , K^+ , Na^+ і т.д. стабілізують ортосілікати. Стабілізацію високотемпературної форми ортосілікату кальцію досягають шляхом додавання оксидів Ba , Mg , Mn і Al , що утворюють з ортосілікатами кальцію тверді розчини, іони яких, проникаючи в кристалічну структуру, виключають можливість її змінювання. Стабілізація структури шлаків настає за вмістом оксиду барію в шлаку 1,2-1,4 %, оксиду магнію 5-8 %, оксиду марганцю – 26 %. При застосуванні суміші оксидів барію та магнію шлаки не руйнуються за вмістом оксидів барію 0,7 і 0,8 % та магнію 5 і 6 % відповідно. Для стабілізації відвального шлаку металевго марганцю використовували боратову руду, що містить 18 % B_2O_3 . Для лабораторних умов руду подрібнювали до фракції менше ніж 3 мм. Вологість руди – 8 %.

За результатами дослідних плавок побудовано діаграму, що характеризує залежність кількості стабілізованого відвального шлаку від вмісту у ньому B_2O_3 (рис. 1).

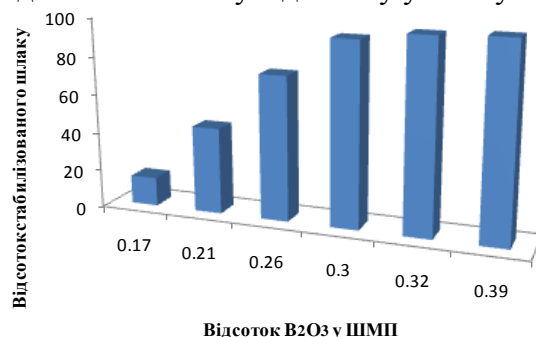

Рисунок 1 – Вплив вмісту B_2O_3 у відвальному шлаку металевго марганцю на його здатність не руйнуватися під час кристалізації

Як видно з дослідних даних, повна стабілізація відвального шлаку металевго марганцю відбувається за вмістом у ньому B_2O_3 не менше ніж 0,3 %, що відповідає кількості боратової руди 20-25 кг на 1 т ШМП. Подальше збільшення кількості боратової руди у шихті є зайвим, тому що відвальний шлак вже не піддається руйнуванню під час кристалізації.

Література:

1. Паримончик И. Б., Мирошниченко О. Я., Кандыбка В. П. Стабилизация шлака производства металлического марганца оксидом бора // Проблемы металлургического производства. – Киев : Техника, 1992. – Вып. 108. – С.100-104.

2. Кривенко О. И., Лизогуб В. А., Кандыбка В. П. Перспективы использования марганцевых шлаков в флюсоплавильном производстве // Металлургия и коксохимия. – 1984. – Вып. 85. – С. 75.